

DBH. 1, 2

SAIOAK: Aurretik 1 / Ekoetxea / Ondoren 2-3

IKASGAIA	GAI EKOSIZIALAK	INGURUMEN-POLITIKAK
Natur zientziak	<ul style="list-style-type: none"> Ekodependentzia Biosferaren funtzionamendua Aldaketa ekosozialeko eragileak 	<ul style="list-style-type: none"> Ura Hondakinak Biodibertsitatea Ohitura jasangarriak Lurzorua Aldaketa klimatikoa

Ikas egoeraren markoa

TESTUINGURUA. Urdaibaiko Biosfera Erreserban Natura 2000 sare barruan dauden zenbait ekosistema ditugu. Ekosistema hauek garrantzi ekologiko handia dute eta hainbat bizidunen bizileku dira.

Abiapuntua

Giza jarduerak, ekosistema hauetan izan duen eta daukan eragina aztertuko dugu eta hauek murrizteko zer egin dezakegun ikusi eta ikasiko dugu.

AZKEN EKOIZPEN EDO PRODUKTUA. Ikas esperientzian zehar egindako ekintza ezberdinei esker ikasleak naturarekiko ezagutza gehiago garatuko dituzte eta natura zaintzeko tresna ezberdinak ezagutuko eta erabili ahal izango dituzte.

HELBURU KOMPETENZIALAK

- Oinarrizko jakintzak eskuratzea, Urdaibaiko ingurune naturaletan bizitako esperientzia esanguratsuen bidez, ikasleen pentsatzeko eta jarduteko modua aldatzeko jasangarritasun irizpideen arabera.
- -Urdaibaiko Biosfera Erreserban dauden eta Natura 2000 Sarearen parte diren ekosistemak ezagutzea eta hauek eskaintzen dituzten zerbitzuei buruzko ezagutzak lortu.
- -Inguru natural hurbilarekin kontaktuan jartzea, Urdaibaiko Biosfera Erreserbak barne hartzen duen paisaia eta espezie aniztasuna ezagutzera emateko.
- -Urdaibaiko Biosfera Erreserban eman diren erabilera tradizionalak ezagutzea, gizakia eta bere ingurunearen arteko elkarrekintzaren interpretazioa burutzeko eta honek paisaian eduki duen eragina ezagutzeko.
- -Biodibertsitatearen garrantziaz jabetzea, ingurunearen erabilera zentzudun eta jasangarriaren aldeko jarrera bultzatzeko.
- -Urdaibaiko Biosfera Erreserban dauden eremu babestu ezberdinen ezaugarriak ezagutzera ematea, hauek betetzen dituzten funtzioez jabetzeko.

Curriculumaren zehaztapenak

NATUR ZIENTZIAK

FUNTZ. KONP	DESK.	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
HKK STEM KD KPSII	3 4 1,2,3,4,5 4	2. Informazioa identifikatzea, lokalizatzea eta hautatzea, plataforma teknologikoak eta askotariko baliabideak eraginkortasunez erabiliz, zientziekin lotutako galderak banaka zein elkarlanean ebazteko.	2.1 Modu egokian eta moldakorrean lan egitea askotariko baliabideekin, baliabide tradizionalekin eta digitalekin, gaiak ebaztean, informazioa kontsultatzean eta edukiak sortzean, iturri fidagarrienak irizpidez hautatuz eta behar bezala aipatuz. 2.2 Informazioa oinarri zientifikoarekin aztertzea, sasizientzietatik, gezurretatik, funtsik gabeko sinesmenetatik eta abar bereiziz, eta horien aurrean jarrera eszeptikoa edukiz.	A. Oinarrizko trebetasun zientifikoak eta proiektu zientifikoak: Ikerketa zientifikoaren oinarrizko metodologiak:* – Informazioa bilatzeko eta kolaboraziorako estrategiak: tresna digitalak eta zientzian maiz era-biltzen diren formatuak (aurkezpena, grafikoa, bideoa, posterra, txostena, etab.). – Prozesuen, emaitzen edo ideien komunikazioa formatu analogiko edo digitaletan (aurkezpena, grafikoa, bideoa, posterra, txostena...) – Informazio zientifikoko iturri fidagarriak: errekonozimendua eta erabilera.
HKK STEM KD CKAKK	1,2,5 4, 6 2,3 4	3. Informazio eta datu zientifikoak interpretatzea eta transmitzea, eta horiei buruzko argudioak ematea, hainbat formatu erabiliz zientzien kontzeptuak eta prozesuak aztertzeke.	3.1 Kontzeptuak definitzea, eta fenomeno eta prozesu zientifikoak deskribatzea, informazioa hainbat formatutan aztertuz (ereduak, grafikoa, taulak, diagramak, formulak, eskemak, sinboloak, web-orriak...), jarrera kritikoa mantenduz eta ondorio arrazoituak eskuratuz. 3.2 Informazio zientifikoa modu argian komunikatzea, hizkuntza-egitura, terminologia eta formatu egokiak erabiliz (ereduak, grafikoa, taulak, bideoak, txostenak, diagramak, formulak, eskemak, sinboloak, eduki digitalak...).	C. Interakzioa eta Energia Ekologia eta jasangarritasuna: – Inguruneko ekosistemak, horien osagai biotikoak eta abiotikoak, eta erlazio intraespezifikoa eta interespezifikoa motak.* – Ekosistemen kontserbazioaren, biodibertsitatearen eta garapen iraunkorreko eredu bat ezartzearen garrantzia. – Klima-aldaketaren kausak eta horrek ekosistemetan dituen ondorioak. – Ohitura jasangarrien garrantzia (kontsumo arduratsua, hondakinen kudeaketa, ingurumenaren errespetatua...) – Ingurumenaren, gizakien eta beste izaki bizidun batzuen osasunaren arteko erlazioa: one health (osasun bakarra).
STEM KD KPSII HK EK	2,5 4 1,2 3,4 1	6. Ekintza jakin batzuek ingurumenean eta osasunean dituzten ondorioak aztertzea, zientzien funtsetan oinarrituz, garapen iraunkorarekin bateragarriak diren eta planetaren osasun indibiduala eta kolektiboa mantentzea eta hobetzea ahalbidetzen duten ohitura arduratsuek sustatzeko eta hartzeko.	6.1 Ekintza jakin batzuek ingurumenean eta izaki bizidunen osasunean dituzten ondorioak ezagutzea, zientzien oinarriak eta irizpide zientifikoak aplikatuz. 6.2 Biodibertsitatea babestearen, ingurumena zaintzearen, inguruneko izaki bizidunak babestearen, garapen iraunkoraren eta bizi-kalitatearen garrantziaz argudiatzea, datu eta arrazoi zientifikoak erabiliz. 6.3 Ingurune hurbilean ohitura jasangarriak proposatzea eta hartzea, norberaren eta besteen jarduerak aztertuz eta norberaren arrazoibideetan, eskuratutako ezagutzetan eta eskura dagoen informazioan oinarrituz. 6.5 Inguruneko paisaia eta ekosistemak interpretatzea, bertako elementuak aztertuz eta giza ekintza jakin batzuen ingurumen-inpaktuari buruz hausnartuz.	

DBH. 1, 2

SAIOAK: Aurretik 1 / Ekoetxea / Ondoren 2-3

Ikuspegi ekosoziala

IKASKUNTZA EKOSOZIALA

* 1. Giza ekodependentzia barneratzea. Bizitzaren sarearen parte garela ohartzea.

* 2. Biosfera gurtzea. Biodibertsitatearen eta ekosistemen garrantzia baloratzea. Natura gizakiek kontrolatu eta ustiatzeko existitzen dela dioen ideia ikuspegi kritikoa izatea. Antropozentrismoa ekozentzismora igarotzea.

* 4. Lurreko biziaren funtzionamenduaren oinarriak ezagutzea: zikloak ixtea, eguzki-energia erabiltzea, aniztasuna areagotzea eta lankidetzak maximoa.

EBALUAZIO IRIZPIDE EKOSOZIALAK

* Bizi diren eta bizi ez diren elementu guztien arteko lotura ezagutzea, horiek baitira, oro har, gure bizi-baldintzak.
* Gizakia ekosistema guztien mende dagoela adieraztea / Gizakiaren autosufizientzia ez adieraztea.

* Biodibertsitatea babesteko ekintzak egitea / Oreka ekosistemikoen aldeko jarrerak erakustea.
* Gizakiek natura kontrolatu dezaketela edo kontrolatu behar dutela dioen ideia aurrean ikuspegi kritikoa adieraztea.
* Bizitza osoaren babesa gizakiarena baino garrantzitsuagoa dela arrazoitu behar da (horrek ez dio garrantzia kentzen gizakiaren zaintzari).

* Elkarrekin konektatutako aniztasuna bizitzaren estrategia nagusia dela arrazoitzea babesa bermatzeko, erresilientzia handitzeko.
* Espezie jakin batzuen arteko lehia alde batera utzita, bizitza osoa oso antolatua, koordinatua eta lankidetzazkoa dela, eta bizitza osoa hedatzen laguntzen duela erakustea.

OINARRIZKO JAKINTZA EKOSOZIALAK

* Ekomentetasun-konzeptua. Gizakiak bere beharrak modu autonomoan betetzeko ezintasuna, naturaren lehiaketarik gabe.
* Baliabide naturalen eta hustubideen mendekotasun-maila (materialen zikloak ixtea ahalbidetzen duten atmosfera eta antzeko guneak). sozietateak/ekonomiak. alderdiak).

* Natura zaintzearen garrantzia
* Naturarekiko lotura emozionala.
* Naturatik urruntzea. Lotura eta ezagutza galtzea.
* Gizakia bizitzaren bilbean baztergarritzat hartzea.

* Biodibertsitatea eta interkonexioak maximizatzea, bizitzaren oinarriko segurtasun-mekanismo gisa.
* Espezieen arteko lankidetzak, Lurreko baliabide mugatuak ahalik eta gehien aprobetxatzeko eta bizitza osoa hedatzeko.

DBH. 1, 2

SAIOAK: Aurretik 1 / Ekoetxea / Ondoren 2-3

IKASKUNTZA EKOSOZIALA

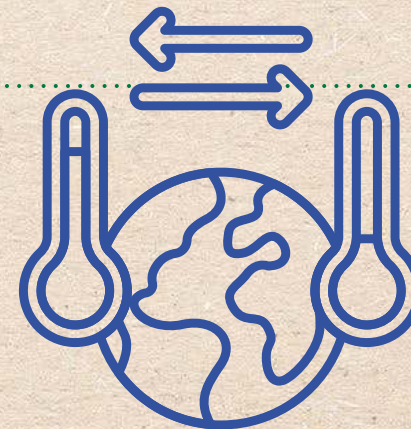
- * 6. Bizi dugun zibilizazio-krisiaren egoera onartzea.

EBALUAZIO IRIZPIDE EKOSOZIALAK

- * Ekonomia- (kapitalismo globalaren egiturazko krisia), gizarte- (zainteten krisia, desberdintasun handiak) eta ingurumen-arloetan (larrialdi klimatikoa, biodibertsitate-galera, material eta energia fosilak eskuratzeko mugak) bizi dugun krisi sistemikoaren ezaugarri nagusiak azaltzea.
- * Etorkizuna orainaren eta iraganaren guztiz bestelakoa izango dela adieraztea / Egungo krisiari irtenbiderik ez dagoela adieraztea, aldaketa sistemikorik gabe ekonomiaren, politikaren eta kulturaren arloetan.

OINARRIZKO JAKINTZA EKOSOZIALAK

- * Krisi sistemikoa osatzen duten elementu nagusiak: ekonomikoak (kapitalismo globalaren egiturazko krisia), sozialak (zainteten krisia, desberdintasun handiak) eta ingurumenekoak (larrialdi klimatikoa, biodibertsitatearen galera, material eta energia fosilak eskuratzeko mugak).

Euskal Autonomia Erkidegoko curriculumaren konpetentzia esparruarekin lotura zuzena izateaz gain, dimentsio ekosoziala indartu nahi izan dugu gure ikas esperientzietan. Horretarako, FUHEMek (Fundación Benéfico-Social Hogar del Empleado) proposatutako ikaskuntza ekosozialak ere sartu dira modu osagarrian. Begirada ekosozialaren integrazioan erreferentzia da FUHEM.

DBH. 1, 2

SAIOAK: Aurretik 1 / Ekoetxea / Ondoren 2-3

Metodologia

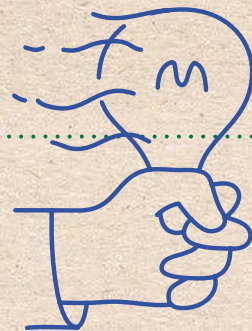

ESTRATEGIA

Arazoetan oinarritutako ikaskuntza
Zereginetan oinarritutako ikaskuntza
Gogoetan oinarritutako ikaskuntza
Beste batzuk

ESTRATEGIA
EKOSOZIALAK

Ikuspegi sozioafektiboa
Ekintzarako ikaskuntza
Ikaskuntza aktiboa

TEKNIKAK

OHIKOAK:
Tailerrak
Ikus-entzunezkoak
Entzute kolektiboa
Azalpenak talde handietan
Beste batzuk

EZOHIKOAK:
Beste batzuk:
Interpretazio zentroa

